

PESTHIDEGKÜTI
WALDORF
ISKOLA

ÚJSÁG

Októberi

SZENT MIHÁLY-IMA

Szent Mihály arkangyal, védelmezz minket a küzdelemben; a sátán gonosz kísértései ellen légy oltalmunk! Esedezve kérjük: Parancsoljon neki az Isten! Te pedig, mennyei seregek vezére, a sátánt és a többi gonosz szellemet, akik a lelkek vesztére körüljárnak a világban, Isten erejével taszítsd vissza a kárhozat helyére! Ámen.

XIII. Leó pápa (1810–1903)

ISKOLAI ÉLET

A tavalyi tanév végén 28 tanuló érettségizett. Közülük többen emelt szinten is megállták a helyüket (kivétel nélkül mind 5-ös eredménnyel vizsgáztak).

Az osztály tanulmányi átlaga: 4,2.

A tantárgyi átlagok a következők voltak:

Magyar nyelv és irodalom, 27 diák: 4,2
Matematika, 26 diák: 3,3 (ebből 2 emelt szintű)
Történelem, 27 diák: 4,4 (ebből 2 emelt szintű)
Angol, 25 diák: 4,4 (ebből 1 emelt szintű)
Rajz és vizuális kultúra: 5 diák: 4,8 (ebből 1 emelt szintű)
Testnevelés, 4 diák: 4,75
Földrajz, 6 diák: 3,8 (ebből 1 emelt szintű)
Művészettörténet, 1 diák, emelt szintű: 5
Ének, 2 diák: 3
Informatika, 7 diák: 4
Kémia, 1 diák: 5
Finn, 1 diák, emelt szintű: 5
Biológia, 5 diák: 4,4 (ebből 4 emelt szintű: 5)
Dráma, 1 diák, emelt szintű: 5
Német, 1 diák: 2

Az érettségi elnök általános dicséretben részesítette:

Frischmann Bálintot, Nagy Mátét (akinek szín ötös lett a bizonyítványa) és Sallay Zsuzsit.

Szaktanári dicséretben részesült:

Bajusz Katinka: magyar nyelv és irodalom, rajz és vizuális kultúra, angol, történelem,

Beöthy Eszter: magyar nyelv és irodalom,

Fenyvesi Zsolt: matematika,

Haraszti Zsóka: magyar nyelv és irodalom, rajz és vizuális kultúra,

Nedeczky Zsófia: matematika,

Németh Anna, Pobori Csaba, Schneider Kristóf: angol szóbeli,

Szentkúti Nikolett: magyar nyelv és irodalom, történelem,

Szombauer Bálint euritmia szóbeli (vendég diák Óbudáról).

Angol középfokú nyelvvizsgát nyolc diák, német és francia középfokút egy fiatal, angol felső fokú nyelvvizsgát öt fiatal és finn felső fokú nyelvvizsgát egy diák tett.

A továbbtanulás terén változatos, szép eredmények születtek.

Egy-egy diák tanul az *Eötvös Loránd Tudomány Egyetemen* szociológia, tanítóképző, anglisztika, programtervező informatikus, környezettan és portugál szakokon.

A TAVALY ÉRETTSÉGIZETTEKRŐL

A *Budapesti Műszaki Egyetemen* egy-egy diák mérnök-informatikus és villamosmérnök szakon, ketten pedig környezetmérnök szakon folytatják a tanulmányaikat.

Egy diák alkalmazott közgazdaságtant hallgat a *Corvinus Egyetemen*.

Egy hölgy képi ábrázolást tanul a *Nyugat-Magyarországi Egyetemen*.

Egy fiatalember a *Kőbányai Zenestúdióban* folytat tanulmányokat.

Egy diák pénzügy és számvitel szakon okosodik a *Budapesti Gazdasági Főiskolán*.

Két diák rekreációs szervezést, egy pedig általános orvosi ismereteket tanul a *Semmelweis Orvostudományi Egyetemen*.

OKJ-s tanfolyamon (a rövidítés tartalma: Országos Képzési Jegyzék) ketten a gyógymasszőri, egy-egy diák a fogtechnikusi, illetve a cukrászi szakmával, egy pedig a kommunikáció alapjaival ismerkedik.

Egy volt tanulónk Camphillben, sérültekkel dolgozik, egy hölgy Angliában gyerekgyógyászt vállalt, egy fiatalember Londonban nyelvet és színjátszást tanul, egy volt diákunk lőtegyésztést tanul. Egy fiatalember jelenleg dolgozik, hogy a keresetéből Ausztráliába utazhasson, egy másik pedig a T-mobil szombathelyi kirendeltségénél helyezkedett el.

Az újság megjelenésének időpontjában már mindannyian belekóstoltak a választott intézmény működési rendjébe, megismerkedtek a tanáraikkal, a munkatársaikkal, kezdik elmélyíteni a szűkebb érdeklődési körüknek megfelelő ismeretek alapjait, barátkoznak valamely ismeretlen kultúrával, néppel, helyzettel. Az egyetemisták közül többen részt vettek gólyatáborban, és mindannyian túljutottak az órarend kialakításának bonyolult és nem is mindig jól szervezett folyamatán, páran diákhittel is fölvettek.

Szülők és tanárok egyaránt hosszú éveken át kísértük őket, álltunk mellettük figyelemmel, gondoskodással, szeretettel. Aggódtunk értük, ha nehézségeik támadtak, ha veszélybe sodródtak, és őszintén örültünk, amikor kibontakozni, erősödni láttuk őket. Boldogan és alkalmanként bizony hirtelen rácsodálkozva néztük, ahogy a szemünk láttára, ugyanakkor mégis valahogy észrevétlenül váltak édes, ártatlan kisgyerekekből világot alakító, érdeklődő, tetterre kész ifjakká. Velük izgultunk a különböző megpróbáltatások, megmérettetések idején, és most velük örvendünk annak, hogy megállták a helyüket, és izgalmas, új kalandok, feladatok, sikerek várnak rájuk. Reméljük, hogy sokuktól kapunk majd rendszeresen visszajelzéseket, és továbbra is várjuk őket szeretettel az iskolai élet eseményeire.

Kocsis András

EVEZÉS (9. OSZTÁLY)

Mindannyian nagyon izgatottak voltunk, hiszen ez volt az első találkozásunk az új osztálytársainkkal, és az első kirándulás a Gácsi nélkül. A Déliből korán reggel indultunk, óriási csomagokkal: bográccsal, sátrakkal, hálósákokkal és még sok-sok mindennel. Amikor Győrbe értünk, a jó fejszámolók kiszámolták, hogy a taxi olcsóbb, mint a busz, így hát taxiba szálltunk, ami elvitt minket Máriakálnokig. Ott vízre raktuk a kenukat, beosztottuk a csapatokat, bepakoltunk minden csomagot a hajókba, és indulhatott az evezés.

Az első nap nem mentünk sokat, viszont annál többet fürödtünk: a táborhelytől nem messze megálltunk egy partszakaszon, ahol óriási volt a sodrás, és legalább két órát fürödtünk. Hamar oda is értünk a táborhelyre: ott csónakból ki, sátrat fel, kenukat ki, és elkezdtük a vacsorát. Evés után bementünk a faluba, Kimlébe fagyizni. Sokáig ültünk a hatalmas tábortűznél, beszélgettünk. Másnap reggel a társaság nagy része kómásan és szűnyogcsípekkel ébredt. Miután lebontottuk a sátrakat, összekapoltuk a csomagokat, vízre tettük a csónakokat, majd bepakoltunk és beültünk, mindenkibe visszatért a megszokott életkedv. Inkább csak csurogtunk, összekapaszkodva, és közben fürödtünk a Dunában. Nagyon jó volt a hangulat, körbejártak a kekszszacskók.

Második este egy sokkal „civilizáltabb” helyen táboroztunk: volt elérhető konnektor, zuhanyzó és mosdó is! – azaz kempingben

aludtunk. Sajtos-paradicsomos tésztát vacsoráztunk, tábortűzet azonban nem tudtunk rakni: a civilizált kempingben betonfal védte a tűzrakó helyet... Sokan kinn

aludtak, a sátrakban is felbomlott az eredeti rend. A következő reggelünk sokkal jobban sikerült, hiszen volt Nesquick! Viszonylag gyorsan összekapoltunk, és vízre szálltunk. Ebédelni megálltunk egy domboldalnál, ahol nagyon erős volt a sodrás, és rengeteg tehén volt. Evés után úszóversenyt hirdettünk: ki tud másfél perc alatt átúszni a túoldalalon lévő száraz bokorhoz. Luca nyerte a versenyt, az erős sodrásban csak ő tudott átúszni. No meg a Botond... Utána tovább folytattuk utunkat. Egy páran leperegtek az utazás utolsó előtti napján. Miután elbúcsúztunk a távozóktól, kedélyesen lecsurogtunk az utolsó táborhelyünkig, ami nagyon vadkemping volt: a legtöbb szűnyoggal és bogárral teli, és szűrős fűben próbáltunk letáborozni többkevesebb sikerrel. A fiúk nagy része meccset akart nézni, ám egyik kocsmában sem volt „Digi-TV”. A gátőr bácsi által adományozott vízben megtudtuk főzni a vacsoránkat: paradicsomlevest és lángost.

Lassan megszáradtak a ruháink, és így immár mindenki sátor nélkül, a tűz köré gyűlve a szabad ég alatt aludt. Reggel az utolsó túránk előtt nehezen ébredtünk. Végül kissé erőltetett tempóban elértünk Győrbe egy kis Rábai kitérővel. Szépen kitakarítottuk a csónakokat, majd még fürödtünk egyet, és utána várt minket a megérdemelt gyros és fagyí.

Kimertülten, izomlázasan szálltunk fel a vonatra, amivel a Déli pályaudvarig döcögöttünk, otthon pedig megnéztük a tűzijátékot pihenés gyanánt.

Ascher Károly, Székely Kristóf, Pocsai Eliza

ÚJ TANÁRAINK

POHL ESZTER

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem német szakán végeztem, majd a solymári Waldorf-tanárképzésre jártam. A Waldorf-tanárképzés alapozó évét a witteni (Németország) Waldorf-főiskolán végeztem el. Nyelvtanárként az óbudai Waldorf-iskolában kezdtem dolgozni, 5., 6., 7., 9. és 12. osztályosokat tanítottam. Az elmúlt három évet kisfiammal otthon töltöttem. Az ideai tanévkezdés mindkettőnk számára jelentős változást hozott. Ő óvodába ment, én pedig újra tanítani kezdtem, az első négy osztályban tanítok németet. Három év kihagyás után nagyon jó visszatérni, tanítani, gyerekek és tanárok között lenni.

CZITÁN GABRIELLÁNAK hívnak, a 9. és a 10. osztály némettanára vagyok.

Két kisgyermekem van, egy hároméves kisfiú és egy kétéves kislány. Piliscsabán lakunk.

Egyetemi tanulmányaimat 2003-ban fejeztem be a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen német nyelvészet, némettanár, valamint szociológia szakon.

Négy testvérem van, akik mind a Waldorf-iskolában tanultak, a legkisebb húgom még jelenleg is ide jár.

Az elmúlt évek testvéri tapasztalatainak elméleti alapot is szeretnék adni, ezért idén elkezdtem Solymáron a posztgraduális Waldorf-tanárképzést.

Remélem, hogy érdekes németórákat tudunk a gyerekekkel együtt kialakítani, ahol még a német nyelvtudásukat is jelentősen gyarapítani fogják.

A 10. OSZTÁLY NYÁRI KIRÁNDULÁSÁRÓL

„Ki az? Mi az? Vagy úgy! Fordulj be és aludj!”... Ez lenne a happy end, de itt, kérem, egy sad beginning-ről van szó! Fél hétkor már a Keletiben intéztük a szokásos nyájas, nyári bájcsevejt. Miután túlvoltunk a formáságokon, és szundítottunk egyet a vonaton, már derűs szívvel dumáltuk meg a szünidei élményeket.

Iglón (Spišská Nová Ves) inkább több mint kevesebb lelkesedéssel indultunk idei megpróbáltatásainknak. A tavalyi mátrai túra után egyenesen kellemes volt, hogy csak néhány kilós hátizsák hasítja a hátunkat. Egy jó darabon az országút porában baktattunk izzó fejjel, majd betértünk a fák sűrűjébe. Persze az első pocsolóánál, ha úgy tetszik erdei folyamnál (Hernád) lepihentünk. Néhányan az elvetemültebbek közül (hogy a lányoknak tetszelegjenek) a habokba vetették magukat. Ezzel még nincs vége kalandjaink végtelen sorának, mivel máris újra a bájos ösvényeket tapodtuk talpunkkal, majd beütemeztük a szokásos hegymászás eltévedésünket is. A szállófalunkban (Hrabusice-Káposztafalva) egy kedves, markáns asszony fogadott – aki már nagyon régen ismeri Bélát –, az a szervezős típus. Megérkeztünk szállásunkra, a rózsaszín falak hívogatón magasodtak fölénk. A kapufélfáról egy oroszlán kacintott le ránk, de nem a külső a lényeg! Rikító falak és műrőzsa-bokrok, virág jellegű csillárok, szobák a szivárvány minden színében, vastag aranykeretbe foglalt, Picassót megszegeyítő műreemek és luxus zuhanyzó.

Kirándulás Szlovákiában, második nap. A Sucha Belá völgyébe suhantunk Bélával s Eszterrel. Egy kis patak vájta völgyben létrákon, köteleken táncolva, sziklákon csörtetve kúsz-

tunk-másztunk. A Slovenský Raj (Szlovák Paradicsom) nemzeti parkban megtett utunkat sziklák, fenyőfák és „Ha összeadjuk a tegnapi utat és a holnapit, akkor most ez a nehezebb vagy azok együtt?” jellegű kérdések tarkították. A lélegzetelállító természeti szépségek – egyesek szemében – eltörpültek egy édes kismacska személyes kalandjai mellett. Épp, hogy megmenekültünk a közelgő viharfellegek elől. Barátságos fészünkben díszes sor állt a zuhanyzó előtt. Estére kelvén a virsli után a rikikié és a „Most mutasd meg”-é lett a főszerep.

Kirándulás, Káposztafalva, harmadik nap. Az időjárás közbeszólt! Az éjszakai vihar szemerkélő esővé szelídült ugyan, de az asznapra tervezett

Kirándulás, Káposztafalva, harmadik nap. Az időjárás közbeszólt! Az éjszakai vihar szemerkélő esővé szelídült ugyan, de az asznapra tervezett

Hernád-áttörési túrán, rövidített útvonalon csak a keményebb kötésű, illetve nem sérült egyedek képviseltették magukat. A többiek önfeláldozóan visszamaradtak takarítani... Sajnos Eszter már a kezdet kezdetén kipróbálta, vízálló-e a cipője. (Nem!) Alattunk több száz méter mélységben a Hernád sós vize hömpölygött(?). Mi keskeny fémpallón egyensúlyozva imádkoztunk, hogy többben ne jöjjenek szembe.

Későn kaptunk észbe, így rohanást indultunk, és a vonat az orrunk előtt ment el, de nem estünk pánikba, játékkal múltattuk az időt. Iglón pizza, majd irány haza! Az elválástól való szorongást ki kártyázásba, ki ice teába fojtotta. A kirándulás minden megjelent és meg nem jelent résztvevője igen élvezte ezt a három napot. Külön köszönet Huginak és Zalánnak, akik még mindig ragaszkodnak hozzánk.

Így hát jó kedvvel és összeszokva vágunk neki az új tanévnek!

Miki és Dávid

A BELSŐ KONFERENCIA FELHÍVÁSA

Az őszi esedékes iskolaképviselő-választás előkészítése kapcsán rátekintettünk az iskolában szervezett formában működő szülői jelenlétre. Jelenleg nem működik a Szülői Kollégium, és az Iskolafenntartó Bizottságban kétfő helyett csak egy szülő van jelen, neki is most jár le a mandátuma. Az SZMSZ szerint delegálni a Szülői Kollégium joga.

Az a kérdés, hogy ezt a hiányt milyen formában és milyen szempontok mentén tudjuk pótolni.

Ezen felül fontosnak érezzük, hogy a szülők éljenek véleményezési jogukkal az olyan kérdésekben, mint például az

iskolaképviselő-választás, illetve annak munkájára való visszatekintés.

Addig is, amíg újjá nem szerveződik a Szülői Kollégium, a fentebbi kérdésekben egyéni véleményekkel, javaslatokkal felkereshetők a Belső Konferencia tagjai: Krigovszki Anna, Hadabás Éva, Márta Dóra, Kiss Péter, Stenszky Csanád akár személyesen, akár az alábbi e-mail címeken: azigazikiss@gmail.com, stenszky.csanad@chello.hu

Belső Konferencia

A ROVATRÓL

Képcsarnok címmel új rovat indítására vállalkoztam.

Az ötletet az adta, hogy közösségünkben bőséggel akadnak olyan szülő, tanárok, diákok, akiknek valamilyen szempontból különösen érdekes az életük, a személyiségük, a hivatásuk, ezért jó volna őket közelebbről megismerni. A velük folytatott beszélgetések nyomán igyekszem minél színesebb képet rajzolni róluk.

A személyes vonatkozások mellett visszatérő, általánosabb jellegű kérdéseket is föl fogok tenni a beszélgetőtársaknak, és valamilyen formában mindenkivel szándékozom érinteni azt is, hogy milyen viszonyban vannak az iskolával. Remélem, igyekezetem nyomán idővel értékes képcsarnok fog összeállni.

Lakatos Anna

KÉPCSARNOK

Mottó: Itthonról megyek baza.

Nagy Piroška és férje, Sándor Tibor (aki a Budapest Gyűjtemény vezetője) Nagykovácsiban lakik. Zsuzsi lányuk érettségire készül, Andris fiuk pedig a 11. osztályba jár. Piroška Amerikában nevelkedett, az egyetemi tanulmányait itthon végezte. Jelenleg a Nemzetközi Amerikai Iskolában tanít magyar kultúrát.

Édesapám '56 novemberében, édesanyám talán december elején ment ki Amerikába. Édesapám azért kényszerült menekülni, mert a Baranya megyei bányászfaluban, ahol tanított, megválasztották a Forradalmi Tanács elnökének. Valamikor november 4. után egyszer csak arról értesítették, hogy jobb, ha szedi a sátorfáját, mert indul Pécsváradról Erdősmeckére az ÁVÓs dzsip. Az utolsó pillanatban szállt vonatra.

Édesanyám esztergomi, Budapesten a fizioterápián, a későbbi Pető Intézet elődjében dolgozott. Amikor a szovjetek leverték a forradalmat, úgy gondolta, minden előlről kezdődik. Attól tartott, ismét elveszik az emberektől a levegőt, és ezt kibíratatlannak érezte. Ő ezért ment ki, később ott találkozott édesapámmal. '60-ban házasodtak össze.

New Brunswickban, New Jersey államban nagy magyar kolónia van. Már a második világháború alatt és után is sok menekült telepedett ott le, ezért kézenfekvő volt, hogy az ötvenhatosok közül is sokan odamentek, ott maradtak, hiszen onnan kaptak segítőik. Az apai nagyapám a II. világháború vége óta New Jerseyben lakott, így adott volt, hogy édesapám is ott kötött ki.

Édesapámnak szívügye volt a magyarság megőrzése, ápolása. Sokat fáradozott azért, hogy az Amerikába kikerült magyarok ne vesszenek el a nemzet számára. Természetes volt, hogy mi, gyerekek először magyarul tanultunk meg beszélni, és csak az óvodában, a többiektől vettük át az angolt. Édesapám azért

nem vállalta el a fölkínált egyetemi tanári állást, mert fontosabb volt számára, hogy szervezni tudja a kinti magyar életet. Amint lehetett, költőket, írókat, történészeket hívott Magyarországról. (Valamikor a hatvanas években települt ki a Püski házaspár, egy idő után már közösen végezték ezt a missziót.) A nyolcvanas évek elején *Tanúk korunkról* címmel sorozatot indított, amelyben lehetőséget teremtett találkozásokra azokkal az emberekkel, akik olyan magyar történelmi eseményekben vettek részt, amelyekről Magyarországon nem lehetett publikálni. Édesapáék kiadták az emlékirataikat is. Például megjelentették az 56-os budapesti rendőrkapitánynak, a Kanadában élő Kopátsy Sándornak az emlékiratait, a Fényes Szelek Mozgalom résztvevőinek, a Márciusi Front ifjúságából kikerült embereknek az emlékiratait. Hézgapótló munkát végeztek. Én a magyarságnak ebben a megőrzésében nőttem föl. Etnikailag ez határoz meg engem. Ez vagyok.

Édesapám már az én kiskoromban rájött arra is, hogy hiába csinálnak Amerikában hétvégi magyar iskolát, ha nincs tankönyv. (A magyarországi tankönyveket nem lehetett használni, mert az „i” betűnél Iván osztogatta a csokoládét.) Ezért ismeretlenül írt Illyés Gyulának, Váci Mihálynak, Kodály Zoltánnak, és elmondta nekik, hogy a kint rekedt magyarságnak segítségre van szüksége a nemzeti hovatartozása ápolásához. Ennek köszönhetően született meg az Anyanyelvi Konferencia először mint mozgalom, majd később szervezetté alakult. Négyévente tartottak konferenciákat itthon, Magyarországon. Ennek részeként például a Magyarok Világszövetsége kiküldött tankönyvírókat, akik ott ültek velünk együtt az iskolapadban, hogy föl-mérjék, milyen tananyagra van szükségünk nekünk, nyugati magyar gyerekeknek. Ennek eredményeképpen kifejezetten nekünk készítették tankönyveket. Édesapa szervezte az egészet: az előadókat, a hallgatókat, az írott anyagokat, mindent. Tulajdonképpen tényleg ennek szentelte az életét amellet, hogy szociológiát tanított egy egyetemen. Már nyugdíjas, de most

éppen itthon van, szociológiai témájú bevezető előadásokat tart angol nyelven Debrecenben és az ELTE Amerikanisztika Tanszékén.

Nyolcvanban jöttem haza. Előzőleg is jártam már Magyarországon, a szüleim nagyon sok helyre elvittek. Nem az általában szokásos rokonlátogatásokra jöttünk, hanem kifejezett tanulmányutakat tettünk, tanyára is mentünk, mindenfelé. Nagyon szerettem itt lenni. Otthon éreztem magam, nagyon szerettem Budapestet is, az emberi méreteit. Ezért találtam ki, hogy itt végzem el az egyetemet, amelyet 1980 szeptemberében el is kezdtem. Ismerkedtem a gyökereimmel, és egyúttal kalandnak is éreztem, hiszen nagyon fiatal voltam, amikor az ember még mindenre nyitott, és napfényesen látja a világot. Nem tudtam, mi fán terem a szocializmus, nem értettem, mi az a Keravill meg a Vasedény, miért cipőboltot írnak ki, nem pedig a tulajdonos nevét, és mi az, hogy egyetlen cipőbolt cég van, egy állami, ezt mind nem értettem. Az is nagyon érdekes volt, hogy október 23-át mi otthon és a magyar iskolában, a magyar cserkészletben mindig megünnepeltük, itthon pedig nemcsak ünnepelni nem lehetett, de a saját korosztályomnak fogalma sem volt arról, hogy miről beszélek. Azt sem tudták, mit mondom. Aki kápis-kálta, az úgy gondolta, jobb, ha nem is tud többet. Meglehetősen kilátástalanságot tapasztaltam, nem lehetett, és nem is volt értelme bármit tervezni, „nem mi döntjük el, nem vagyunk a magunk urai, szavazni sem érdemes, nincs is kire”. Például sokáig érthetetlen volt számomra, mi az, hogy egy jelölt van. Nem értettem, hogy akkor miért hívják ezt szavazásnak. És ha nemel szavazok, akkor nem lesz képviselő?

Volt egy időszak, amikor éreztem, hogy az amerikai állampolgárságomnak köszönhetem a védettségemet. Édesapám számos itthoni emberrel tartotta a kapcsolatot, többek között a demokratikus ellenzékkel is. Ennek köszönhetően '87-ben megtudtam, hogy október 23-án tüntetés lesz. Mécs Imre beszélt a Műszaki Egyetem udvarán. Úgy gondoltam, itt mégiscsak tudják, mégiscsak emlékeznek, hátha beindul valami. Fényképezni kezdtem az eseményeket. Néhány alkalommal bizony be akartak vinni a rendőrségre, de ilyenkor angolul kiabáltam, ettől elbizonytalanodtak, és elengedtek. Az biztos, hogy figyeltek, hiszen egymást fényképeztük a BM-esekkel. A '88-89-ben készült képeimből október 12-én, hétfőn kiállításom nyílik a Nagykovácsi Öregiskolában, és az 1956-os Intézet honlapján is láthatók a felvételeim, nekik adtam a negatívokat.

Amikor megszülettek a gyerekeink, akkor rájöttem, hogy nem szeretném az Árpád-híd tövében, lakótelepen fölnevelni őket. Körbejártam a környék óvodáit is, és elborzadtam attól, ahogy a gyerekekkel beszéltek, ahogy viszonyultak hozzájuk. Már azon gondolkodtam, járassam-e egyáltalán óvodába a gyerekeket. Férjem, Tibor foci köréhez tartozott Soltész Péter, Gát Anna férje. Annáék segítettek Nagykovácsiban nézelődni, amiből az sült ki, hogy megvettük Baráti Ili lakását, aki óvónő volt a Waldorf-óvodában. A költözés tehát az óvoda kérdését is szépen megoldotta, Ilinél a legjobb helyen tudtam a gyerekeket, és tőle egyenes út vezetett Hidegkútra.

Évek óta magyar kultúrát és művészettörténetet tanítok a Nagykovácsiban megépült Amerikai Nemzetközi Iskolában, ahol nagy örömmel fogadják ezt az anyagot. Több magyar szülő csodálkozva mondta el, hogy mennyivel többet tanult a gyereke a saját kultúrájáról és történelméről itt, mint a magyar iskolában, ahonnan áthozta hozzánk. Az órákon sok mindent készítenek

is, csuhézunk, agyagozunk, és gyakran megyünk a szentendrei Skanzenbe is, ahol a diákok nagy élvezettel vetik bele magukat a különféle tevékenységekbe: csépelnek, kenyeret dagasztanak.

Ha a számomra meghatározó két kultúrából kellene egy harmadikat, mindkettőnél jobbat összegyűrnöm, akkor a magyarból kihagynám azt az új keletű, de egyre jobban terjedő és egyre elfogadottabbá váló jelenséget, hogy az emberek erőszakosak, támadók egymással. Ezt itt alapvető emberi *jognak* érzik. Ugyancsak számúzném azt, hogy már föl sem kapjuk a fejünket az egymást becsmérő szavakra. Például épp ma tanítottam földművelést az iskolában, és a magyar gyerekeknek (mert ők is járnak hozzánk) lefordítottam az eke, a borona és az ehhez hasonló szavakat magyarra. Köztük azt is, hogy paraszt. Az egyik gyerek gúnyosan elnevelte magát, úgyhogy ennél a pontnál meg kellett állnunk egy pillanatra, hogy helyére tegyük a szó eredeti jelentését, tartalmát. Nagyon károsnak tartom azt a gondolkodást, amelyből az következik, hogy jogom van valakit megsérteni, mert az a fontos, hogy kinyilvánítsam az *én* érzelmeimet. Szükség volna felelősségteljes kommunikációs formát, kultúrát elsajátítani, és megszokni, hogy szavakkal sem sértjük, nem minősítjük a másik embert. Ebből a szempontból az amerikai emberek sokkal előrébb tartanak, ilyet ők nem csinálnak. Ugyanakkor ott minden nagyon szép, minden nagyon jó, keep smiling, mindenféle szempontból egészséges vagyok, *én* számítok (I'm somebody), és ez sokszor szerénytelenségbe fordul. Szívesen számúzném azt is – ami talán csak a fiatal magyar demokrácia gyermekbetegsége –, ahogy a kisebbségekről nyilatkoznak. Itt még elhangzanak és születnek zsidó viccek, cigány viccek – ez azért Amerikában már nem szalonképes. Ez erkölcsi alapállást, magatartást is jelent. Pedig Amerika történelmében sem olyan távoli a szegregáció időszaka (Martin Luther King a hatvanas évek elején működött), ott sem telt el nagyon sok idő a egyetlen rasszizmus óta, amelyet mi szerencsére csak a háború előtti években ismertünk, és ott mára mégis véget vetettek ennek. Tehát itthon nagy feladat annak a viszonyulásnak a megváltoztatása, amely szerint a másság egyenlő a rosszal, negatív dolog, amely nem kíváncsiságot ébreszt az emberekben, hanem káros előítéletet.

A sok rossz dolog mellett sok nagyon jó is van Amerikában. Az etnikai, vallási türelem gyakorlása például ezek közé tartozik, és ezt nagyon nehezen adom át a gyerekeimnek magyarul, mert nincsen erről a témáról a különböző korosztályokhoz szóló, jó gyerekirodalom. Nincsenek példák, nincsenek lányregények vagy kisfiúknak szóló történetek, amelyekben zsidó vagy cigány kisgyerekek szerepel. Amerikában sok mesében, ifjúsági regényben néger, mexikói, kínaiak is megjelennek. Emiatt kénytelen voltam az angol nyelvű gyerekirodalmat is olvasni a gyerekeimnek. Így tudtam nekik kézenfekvő, nyilvánvaló alapként átadni ezt az értékrendet, amely számomra lelkiismereti kérdés. Sokféle vagyunk, sokféleképpen nézünk ki, sokféle másság van, alapvetően mindnyájan emberek vagyunk.

Hozzám magyarul beszéltek kicsi koromban, ugyanakkor az identitásomnak jelentős része az, hogy Amerikában születtem és nőttem föl. Ahogy a gyerekeim növekedésével együtt föl-
idéződtek a saját iskolai élményeim, olvasmányaim, az ünnepek megtartása, akkor kezdtem ugyanolyan természetesnek érezni velük az angol nyelv használatát, mint a magyarét. Például meg akartam velük ünnepelni a hálaadást – hiszen ez az én életem természetes, élő része volt –, és ezt is csak angolul te-

hettem meg. Ezen kívül a mai napig könnyebbnek találok az érzelmek szavakba öntését angolul. Magyarul nem találok elég árnyalt kifejezéseket. Az álmaimban hol az egyik, hol a másik nyelv jut szerephez. Emlékszem egy álmomra még egyetemista koromból, amelyben a legjobb amerikai barátnőm magyarul beszélt – ekkor éreztem, hogy itt valami megfordult. Az idők során változott, hogy melyik nyelvet használom könnyebben. Amíg nem tanítottam az amerikai iskolában, és kizárólag magyar nyelvi közegben éltem, addig sokszor az angol szavakat keresgéltem. Most pedig gyakran magyarul kell töprengenem, hiszen napi 8-9 órát angol nyelvű közegben töltök. Sokkal gyorsabban olvasok angolul, ez mindig is így volt. Elsősorban a kifejezésmódok miatt, a magyar nyelv néha túlbonyolítja a megfogalmazást, és eltelik egy idő, mire rájövök, hogy mit is akarnak mondani.

A nyelv magát a gondolkodásmódot, a világhoz való viszonyulást is kifejezi. Amerikában alapvetően pozitív a szemlélet, elfogadó az emberek hozzáállása az élethez, és ez a nyelvben is tükröződik. Itthon nem ez a jellemző. Például egy-egy beszélgetésben meglehetősen nehéz addig eljutni, hogy miként lehetne felülkerekedni valamely nehézségen, megoldani azt. Előbb egy hegynyi elutasítással, akadállyal kell megküzdeni. Ez a reménytelenség érzéséből fakadhat, amely a szocializmus óta még nem múlt el. Az alap kiindulás az, hogy: „Minek, úgyszem fog sikerülni, az emberek amúgy is *olyanok*, biztosan *ezt* fogják mondani...”, és ilyen a háttérrel megakadályozzuk azt, hogy lehetőségeket lássunk. Mennyivel építőbb azzal a szándékkal leülni beszélgetni, hogy meghallgatjuk egymást, hogy tisztázzuk, mi a helyzet. Van még egy alapvető különbség a kétféle gondolkodásmód között. Itthon a demokrácia megszületésével együtt olyan tévképzetek is születtek, amelyek az emberek viselkedésére is hatnak. Valahogy sokan még mindig azt gondolják, vagy *érezik*, hogy a demokrácia jelentése: mindenki azt csinál, amit akar. Tehát ha nem érzem jól magam a bőrömben, vagy ha dühös vagyok, akkor jogom van úgy beszélni a másik emberrel, ahogy akarok. Hiszen szabad, nem? Jó volna elérni azt, hogy ne bántunk a szavainkkal, ehhez ugyanis nincs jogunk. Megoszthatjuk egymással az elégedetlenségünket, az érzéseinket, de egymásról nem mondhatunk ítéletet, nem címkézhetjük egymást. Ez nagyon korán kezdődik. Még Kormos István könyvében, a *Vackorban* is sokszor előfordul, hogy ez buta, az buta. Amelyik gyerek ebben nő fel, az elhiszi magáról, hogy buta, dühös lesz az egész világra, és ebből egyenesen következik a negatív, agresszív pszichózis. Emiatt mi nem is olvastuk el többször ezt az egyébként jó könyvet. Amerikában kicsit a másik véglet jelentkezik. Kialakul egy erős magabiztosság, amely néha irritáló. Mire föl? Mit tettél te az asztalra, amitől ilyen nagyra tartod magad? Miért gondolod, hogy neked ez meg az jár? A nagy pozitívizmusnak ez például hátránya, hogy elvész a szerénység. Valahol a kettő között volna jó megállni. Vagy mondok más példát. Itthon sokan megengedik maguknak, hogy ordibáljanak a beosztottjukkal. Ilyen odakint nem fordulhat elő. De a villamoson sem káromkodnak. Inkább humorral segítik át magukat az akadályokon. Mondjuk például sor kerekedik a boltban, mert valami miatt csak egy kassza működik. Ilyenkor vadidegen emberek pillanatokon belül viccelődni kezdenek egymással, és nevetünk, közben telik az idő, és észre sem vesszük, hogy már sorra is kerülünk. (Értem persze, hogy a magyarok azért lesznek ilyenkor idegesek, mert így élték le az egész életüket.)

Hidegkúton iskolai szinten teljesen helyén van a mássághoz való viszonyulás, otthonról pedig mindenki hoz, amit hoz. Azt nem bánám, ha az iskola kicsit nagyobb hangsúlyt fektetne arra, hogy miként nyúlunk ehhez a témához. Nagyon örvendtem annak, hogy Hanna tavaly a kísérleti epocha során a *Kis magyar körkép* című epocha hallgatóit elvitte egy cigányok lakta faluba. Nagyon örülnék annak, ha egész osztályokat vinnének el olyan rendezvényekre, ahol a toleranciával kapcsolatos témákról van szó. Ilyen alkalmakkor nagy kérdések is fölmerülnek, például az asszimilációnak és az identitás megőrzésének ütközése, amelyben nagyon kényes az egyensúly. Vagy lehetne 12.-eseknek egy spec. kolt. tartani az antiszemitizmus gyökereiről. Ezeket a dolgokat nevükön kell nevezni, meg kell beszélni. Magyarországon az egyik legnagyobb baj az, hogy soha nem tisztították ki ezeket az elgennyesedett sebeket. Vagy nem is beszélünk ezekről a témákról, vagy sületlenségeket ordibálunk, de párbeszéd nem jön létre. Ennek a régióknak ez most nagyon időszerű feladata, leckéje.

Nagyon szeretem az iskolában azt, hogy a gyerekekhez egyénekként viszonyulnak, tehát nem masszaként kezelik a diákokat. És minden egyént tisztelettel kezelnek. Soha nem beszélnek *le* a gyerekekhez. És valahogy úgy táplálják, támogatják őket, hogy megmaradhat a magabiztosságuk, ez pedig fontos és kirívó ebben a magyar társadalomban. Így lesznek olyan nyitottak a világra, hogy azt érzik, bármit megvalósíthatnak, bármi lehet belőlük, és bíznak magukban. És ez az óriási ajándék egyértelműen visszavezethető a pedagógiai munkára. Úgy látom, hogy a gyerekek is tiszteletben tartják egymást mint egyéneket. Hátártalan csodálkozással töltött el az, amikor rájöttem, miért jó az, hogy ennyire sokáig van együtt ugyanaz a csoport gyerek. Ennek köszönhetően módjuk van elfogadni azt, hogy valaki most ilyen, régebben másfolyan volt, és majd lesz is másfolyan. Ez olyan bölcsesség, amelyet nekem, aki minden évben más gyerektársasággal jártam iskolába, felnőttkoromban kellett megtanulnom. Ennek a bölcsességnek a gyerekek nincsenek tudatában, mégis óriási dolog. A hosszú folyamat türelmet, megértést, elfogadást nevel bennük a másik ember iránt.

Ugyanakkor ez az iskola kicsit búraszerű és erősen belterjes. A testvérekből és a Waldorf-óvodásokból minden évben teljes egészében kitelik az új elsős osztály. Ennek nem igazán örülök. Szívesen látnám, ha az élet más-más területeiről kerülnének be gyerekek, családok. Emellett hasznos volna az is, ha nem csak a Waldorf-szakirodalom volna az egyetlen forrás. Úgy érzem, a mi iskolánkban a nagyon fontos szellemi terület mellett az érzelmi életre a szükségesnél kevesebb hangsúlyt fektetnek. Egyfajta zártsgot érzek. Látni kell, hogy a Waldorfon túl is van sok remek kezdeményezés. Az ajándék-epochán kívül is meg kellene hívni mindenféle embereket, nyitni kellene.

Sokszor kérdezik tőlem, hol vagyok otthon. Mindkét helyen. Amerikában talán azért érzem otthonabbul magam, mert ismerősek az ottani szagok, hangok, hangulatok, napfények. Amiben az ember felnő, amiben a legfogékonyabb éveit éli, az jelenti számára az otthonot. Ez persze általában nem tudatos dolog, amikor ott vagyok, sokszor nem Amerikában vagyok, hanem otthon vagyok. Ismerősen cseng a telefon, ismerősek az ízek, az égnekek kicsit más a minősége, ezek a meghatározók. Ugyanakkor ott Nagykovácsit nevezem az otthonomnak, ide jövünk haza, mert a gyerekeimnek mégiscsak ez az otthonunk, és nekem is ez az otthonom. Itthonról megyek haza.

Talán az utolsó hetek egyikén, túl a 20. évforduló ünnepein, Nagykovácsiba kirándult az első osztály. Ennek a forró nyár eleji napnak a végén vitt el minket Lampert Tünde a nagykovácsi kastélyba, hogy megmutassa a nyári Waldorf-táborok helyszínét Csanádnak, aki elvállalta a tábor vezetését.

Akik ott voltunk, éreztük: igent kell mondani a lehetőségre, és el kell hozni gyermekeinket ebbe a táborba. A hatalmas park és a hely nyugalma mellett Tünde és Csanád áradó jókedve és tettekrevalóság olyan egységet alkotott, amely számomra pontosan földézte azt a biztonságot, amelyet én éreztem mindig gyermekkoromban, amikor a saját jól ismert és kedves tanárral együtt táborozott szinte az egész osztályunk.

A bizonyítványosztás utáni héten sokan gyűltünk össze reggel a parkban. A jó néhány, halomba rakott hátizsák és a zajos gyerekcsapat mutatta a később érkezőknek az irányt a nagy kertben, ahol megismerkedtek a parkkal, a fákkal és a réttel, az épületekkel s az ott élő háziállatokkal.

Természetesen percre pontosan nem is tudom, hogyan teltek a gyerekek napjai. De délután, amikor értük mentünk, megcso-

dálhattuk, amit aznap alkottak. Volt kunyhóépítés, papírmerítés – úgy igaziból, megdarálva, lepréseve, virágokkal díszítve –, kenyérsütés – szépen megszitálva a lisztet, begyúrva és a szomszédos kemencében megsütve –, ismerkedés állatokkal és persze sok-sok játék, éneklés, zenélés.

Mіндеz komótosan történt, hagyva őket kitalálni, elkészíteni, megélni a dolgokat, elhinni hogy tényleg itt a nyár, mindenre és mindenkire van idő, közben a helyi szakács nénik által a konyhán készített igazi húsleves enni ebédre, Tünde által süttött kakaós csigát uzsonnára, beszélgetni, vagy éppen sokadszorra megkergetni és nyakon önteni egymást egy pohár vízzel, amiből persze Csanád sem maradhatott ki.

És mi, szülők csak irigykedve néztük az utolsó napi rögtönzött előadást, a terepasztalra varázsolt agyagpalotákat, kóstoltuk a finom kenyérmaradékot szilvalekvárral, és nógattuk Tündét, hogy ugyan már szervezzen nekünk is egy kicsi alkotótábor!

*Fekete Patrícia
2. osztályos szülő*

AFRIKA

Sokadszorra látogattam el Szenegálba. A nyári évszakot kedvelem jobban, bár olyankor sok eső esik, fülledt meleg van, folyik az emberrel a víz, de a látvány miatt – sárgából (a homok színe) napok alatt minden zöldellővé, színessé válik, egyik pillanatról a másikra bújnak elő a növények, és takarják el a koszt, a szemetet – minden megszépül, Szenegál is más képet mutat magáról. Ez az utam sokkal másomlyenebb volt, mint az eddigiek.

Most nem utaztam annyit az országon belül, mint előzőleg, de az egyik alkalom mégis nagyon különleges volt. Már az indulásnál is szerencsénk volt, nem esett az eső, valamint célirányosan tudtunk utazni a taxival, nem kellett sehoh sem átszállnunk. Négy óra utazás után megérkeztünk Thyonck-Essylbe, ahol már vártak minket a barátok. Itt már előző nap elkezdődött a készülődés a *joolára*, a férfívá avatás ünnepére.

Az ünnep menete a következő: a család nő tagjai levágják az avatandó fiatalember haját, aki 17 és 30 év közötti lehet. (Ha elmúlik 30 éves, és nem esett át ezen a szertartáson, akkor őt nem tekintik férfinak, és nem házasodhat *joola* szokás szerint.) Kék színű ünnepi ruhát varrnak neki. Ilyenkor a családok bikát vágnak, amelynek a szívét a fiú eszi meg, míg a bika többi részét szétosztják a családon belül, az asszonyok megfőzik. Mindenütt kisebb csoportokban zenélnak és táncolnak a férfi nem különböző korosztályai a legfiatalabttól a legidősebbig. Vannak csoportok, amelyek bikának öltözve járnak a falut, és meg-megállva eljátszanak egy-egy történetet a bika életéből. Az asszonyok üzenhetnek, hogy náluk van beavatandó fiatalember, és kérhetik, hogy az ő házuknál is táncoljanak el valamit a bika életéből. Az asszonyok figyelik a táncot – amelybe ekkor még bekapcsolódhatnak, vagy hatalmas kondérokban rizst, kuszuszt főznek marhahússal. Vannak, akik ijesztgetik a nőket, a gyerekeket – nagy kést hordanak maguknál, és azzal látványosan hadonásznak, öncsonkító vágásokat imitálnak.

Délután három óra körül elindulnak az emberek az imára, az

avatásra. A sok-sok kis csoport találkozása színesen hömpölygő tömeggé változtatja a vonulást. A férfiak kezében bot van, amely szimbolikus jelentéssel is bír, szól a dob, amely a ritmusát adja a vonulásnak. A nők csak a templom bejáratáig követhetik őket. A templom hatalmas udvarán gyülekeznek a fedetlen felsőtestű, kopasz fiúk és férfi rokonaik. Nők egyáltalán nem vehetnek részt a szertartáson... A szertartás imával fejeződik be. Utána az avatottak elindulnak a faluba a síró asszonyok és anyák között, akik immár „elvesztik” a fiaikat.

A falu bejáratán túlra már csak a férfiak mehetnek be, és ők táncolhatnak hét nap, hét éjszaka, kifulladásig. Megfordult a fejemben, hogy meglessem ezt a nem mindennapi eseményt, de a kísértőm lebeszélte róla. Pedig a dobok és a botok ütemesen lüktető zenéje sokáig elkísért. Még most is, miközben írom-e cikket, és becsukom a szemem, érzem és hallok ezt az ősi ritmust, zenét.

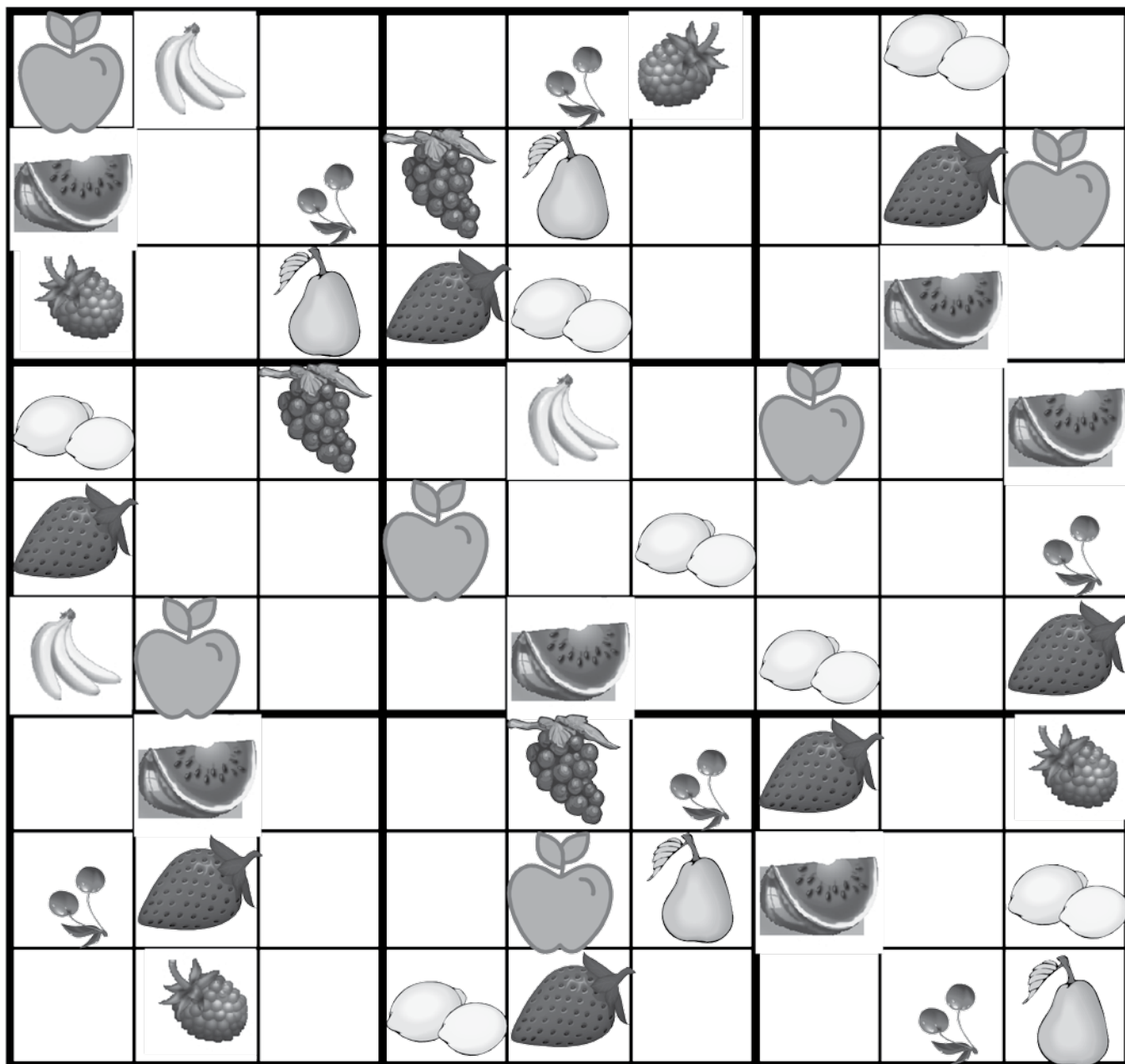
Nagyon érdekes volt látni és hallani, hogy erre az ünnepre a világ minden részéről – Amerikából, Franciaországból, Ausztráliából, Dakarból, Gambiából, Bissau-Guineából is – eljöttek a rokonok, hogy együtt ünnepeljék a család fiú tagjának férfívá válását.

Gyöngyi

GYÜMÖLCSÖS SUDOKU

A gyümölcsöket a SUDOKU szabályai szerint kell berajzolni az üres négyzetekbe. Kilenc különböző gyümölcsünk van. A szabály az, hogy a 9x9-es nagy négyzet minden sorában és minden oszlopában mind a kilenc gyümölcsnek szerepelnie kell, de csak egyszer.

Ez azonban még nem elég! Egyszer a 3x3-as kisebb négyzetek mindegyikében is szerepelnie kell mind a kilenc gyümölcsnek!

KVÍZ

- Mikor kezdődik az úgynevezett kifsarsang időszaka?
  - szeptember 12-én, Mária napján
  - szeptember 28-án, Gellért napján
  - szeptember 29-én, Mihály napján
- Szent Mihály napja után kezdték el törni a .....
  - diót
  - kukoricát
  - mogyorót
- Mikor kezdődik a csillagászati ősz?
  - augusztus 31-én
  - szeptember 23-án
  - szeptember 30-án
- Mi történik ilyenkor a nappalokkal?
  - rövidülnek és hűlnek
  - hosszabbodnak
  - melegszenek
- Szeptember 30-a a népmese napja, egyben egyik írónk születésnapja. Melyiküké?
  - Móra Ferenc
  - Benedek Elek
  - Lázár Ervin

A 2009/2010. TANÉV RENDJE

Szent Mihály-nap	2009. szeptember 29. kedd
Nemzeti ünnep	2009. október 23. péntek
Őszi szünet	2009. október 24–november 1.
Szent Márton-nap	2009. november 11. szerda
Szalagavató bál	2009. november 21. szombat
BAZÁR	2009. november 28. szombat
Karácsonyi játék	2009. december 18. pénteken
Téli szünet	2009. december 19 – 2010. január 5.
Farsang	2010. február 12. péntek
Síszünet	2010. február 15–21.
Húsvéti szünet	2010. április 1–11.
Tavaszi hangverseny	2010. április 23. péntek

Érettségi szünet	2010. május 3. hétfő – magyar
	2010. május 4. kedd – matematika
	2010. május 5. szerda – történelem
Az osztálykirándulások időpontja	2010. május 3–5.
Püünkösdi hétfő	2010. május 24. hétfő
Országos kompetenciamérés	2010. május 26. szerda
Olimpia	2010. május 26–29. szerda–szombat
Diplomaosztás, a 12. o. bankettja, utolsó tanítási nap	2010. június 11. péntek
Diáknapok	2010. június 14–17.
Adminisztrációs munkanapok	2010. június 14–17. hétfő–szerda
Bizonyítványosztás, a 13. o. ballagása, tűzugrás	2010. június 17. csütörtök

AZ ADATEGYEZTETÉSRŐL

A 2009/2010-es tanévet 215 család 365 gyermeke kezdte meg. 10 család „feledkezett meg” az adategyeztetéséről. Ezzel alaposan megnehezítették a munkánkat, mert a következő hét elején bejöttek ugyan, és pótolták az adategyeztetést, ám akkor nekünk a tanévkezdés miatt már más dolgunk lett volna, a kijelölt utolsó napon, pénteken pedig este hétig az iskolában ültünk, és rájuk vártunk.

Az idei beiratkozás első napja kicsit zsúfoltra sikerült. Csütörtökön közel 130 család fordult meg az iskolában, és bár véleményem szerint flottul és gördülékenyen végeztük a munkát, ezen a napon mégis várni kellett hosszabb-rövidebb időt. Ebből adódóan a péntek lazább volt, jutott idő egy-két személyes mondatra is.

A határidő (május 31.) elmúltá után néhány hónappal bár, de végül beérkeztek a megkésített vállalások is. Az iskolai átlag: 18.800,- Ft/hó/tanuló.

A vállalások osztályonkénti megoszlása a következő:

Osztály	Átlagos vállalás /tanuló	Osztály	Átlagos vállalás/tanuló
1.	20.446,- Ft/hó	8.	17.690,- Ft/hó
2.	20.906,- Ft/hó	9.	19.291,- Ft/hó
3.	20.694,- Ft/hó	10.	17.397,- Ft/hó
4.	20.667,- Ft/hó	11.	16.552,- Ft/hó
5.	17.912,- Ft/hó	12.	16.810,- Ft/hó
6.	18.989,- Ft/hó	13.	18.069,- Ft/hó
7.	18.069,- Ft/hó		

A befizetések teljesítéséről csak a következő újságban olvashatjátok a beszámolót, mivel az elmaradások rendezését jó néhányan csak szeptember elejére tudták vállalni.

Jámbor Judit

A SZÜLŐI ESTEK IDŐPONTJAI

	Hétfő	kedd	szerda
Minden hónap első	-	6. osztály (október 6.)	4. osztály és 11. osztály (október 7.)
Minden hónap második	10. osztály (október 12.)	3. osztály (október 13.)	9. osztály (szeptember 23., októberben nincs szülői!)
Minden hónap harmadik	1. osztály (szeptember 21.)	5. osztály (október 20.)	12. osztály (október 21.)
Minden hónap negyedik	8. osztály (de most kivételesen: október 5.)	2. osztály (október 27.)	7. osztály (szeptember 30.)

NAGYCSALÁDOS SZÜLŐK!

Kérünk minden nagycsaládos szülőt, hogy a nagycsaládos igazolásokat **sürgősen** adják le az irodán Gyöngyinek!

PÉNZTÁRI ÓRÁK

Arra kérünk mindenkit (szülőt, diákat és tanárt is), hogy mind személyes, mind telefonon történő ügyintézés esetén az előző tanévben bevezetett alábbi ügyfélfogadási rend betartásával járjon hozzá az iskolatitkári, pénzkezelési munkák hatékonyabb ellátásához. Köszönjük.

Igazgatási Konferencia

A pénztári órák és az ügyfélfogadás rendje:

Hétfő 7–12³⁰ és 13–14³⁰

Kedd 7–12³⁰ és 13–14³⁰

Szerda 7–12³⁰

Csütörtökön és pénteken NINCS FÉLFOGADÁS

KEDVES SZÜLŐK!

A tanév ebédbefizetési dátumai a következők:

2009. szeptember 21-22.	2010. január 25-26.
Október 19-20.	február 22-23.
November 23-24.	március 29-30.
December 14-15.	április 26-27.
	május 25-26.

A befizetések mindig hétfői és keddi napon vannak!

CSALÁDI KIRÁNDULÓ KLUB

A Családi Kiránduló Klub idén is várja a természetbe vágyó családokat. Az év során a közeli hegyekbe tervezzük olyan túrákat, amelyeket kisiskolás gyermekeink is teljesíteni tudnak.

Bemelegítésként: **2009. október 2-án pénteken 14 órától sárkányeregetés.**

Találkozó a Kővári és az Arad utca sarkán. Onnan felsétálunk a Vörös-kővára, és felengedjük a sárkányokat. A programhoz később is lehet csatlakozni, figyeljétek a sárkányokat. Kérlek titeket, hogy hozzatok – lehetőleg otthon készült – papírsárkányokat. Enni-, innivalóról mindenki gondoskodjon. Eső esetén a programot elhalasztjuk, érdeklődj a szervezőknél.

Első túra: **2009. október 17. szombat Nagy-Kevély, Kis-Kevély**
Találkozó: 9⁴⁵-kor a háziréti horgásztó parkolójában. (Ha Soly-már felől mész, a katonai temetőnél balra kanyarodsz a 10-es útra, majd 400 méter múlva jobbra egy földútra, amely odavisz.) A zöld jelzésen megyünk fel a Kevély-nyeregére, ahonnan először a Nagy-Kevélyre mászunk fel, majd a Mackó-barlang érintésével a Kis-Kevélyre. A túra hossza: kb. 11 km. Enni, innivalóról mindenki gondoskodjon. Aki be akar menni a barlangba, hozzon elemlámpát. Rossz idő esetén a túrát elhalasztjuk, érdeklődj a szervezőknél.

További terveink: **2009. november 21. (szombat):** Pilisszentkereszt, Vaskapu-völgy, Simon halála, Pilis

2010. január 23. (szombat): Nagykovácsi, Nagy-Kopasz

2010. március 20. (szombat): Biatorbágy, Kő-hegy

2010. május 15-16. (szombat-vasárnap): Vértes

Sok szeretettel várunk mindenkit bármelyik túránkon!

A szervezők: *Lőrinczné Deák Eszter, eszterld@t-online.hu, 30/7383596 és Smid Anikó, smidaniko@yahoo.com, 70/7797118*

AZ ÚJONNAN INDULÓ BOTHMER-KÉPZÉSRŐL

2009 októberében (az őszi szünetben) indul az új, négyéves részdíós Bothmer-képzés. Ez a negyedik képzés, idáig 150 hallgató végzett-végez Magyarországon.

A mostani képzés végzősei félnapos program keretében interaktív bemutató napon zárják tanulmányaikat a Klébiben, október 17-én szombaton, amikor is bemutatják – és kipróbálhatjátok – a Waldorf-iskolák testnevelés-tantervét. Iskolánkból több szülő és tanár is tagja a csoportnak.

Az újonnan induló képzés szerkezetében ötvözni szeretnénk a nagy csoportban eltöltött intenzív együttléteket és a kisebb csoportos, elmélyültebb, nagyobb egyéni figyelemre lehetőséget adó munkát. A hallgatók évente négyszer fognak találkozni 3–7 napos intenzív képzéseken Martin Baker vezetésével, a többi hónapban a magyar tanárok vezetik a találkozásokat, amelyekben lehetőség nyílik a kisebb csoportos munkára. Ezek a hétvégék szombat reggeltől vasárnap délig tartanak.

A hallgatók a képzés során megismerkednek a 32 Bothmer-alapgyakorlattal, azok embertani hátterével. Tanulmányozzák a Waldorf-iskolák testnevelés-tantervét, az egyes életkori sajátosságokhoz igazodó játékokat és gyakorlatokat.

A Bothmer-gimnasztika mellett helyet kapnak művészeti és elméleti órák, például anatómia, agyagozás, formarajz, dráma, zene, euritmia, masszázs, bevezetés más mozgásművészetekbe. Az őszi szünetben kezdődő első intenzív Kökény Ákos tanít anatómiát.

A képzés vezető tanára Martin Baker, a BOTHMER MOVEMENT INTERNATIONAL egyik vezetője, 34 éve testneveléstanár. Az elmúlt húsz évben számos felnőttképzést vezetett Angliában, Magyarországon, Szlovéniában és Németországban. (A nemzetközi szövetségről részletesebb információ olvasható a www.bothmer-movement.eu honlapon.)

A képzés helyszíne a Klebelsberg Kunó Általános Iskola sportcsarnoka (Budapest II. ker., Szabadság u. 23.) és iskolánk.

A Magyarországon működő képzés a BOTHMER MOVEMENT INTERNATIONAL tagozata. Hasonló képzések számos európai országban működnek, a hallgatók a nemzetközi nyári képzéseken találkoznak egymással, amelyeket mindig más-más európai városban tartanak.

Tanulmányaik sikeres végeztével a hallgatók a BOTHMER MOVEMENT INTERNATIONAL gyermek- és/vagy felnőttoktatói diplomáját szerezhetik meg. A gyermekoktatói diploma lehetőséget nyújt a Waldorf-iskolákban 1.–6. osztályig a testnevelés tanítására, a kiegészítő modul elvégzése után a 7.–8. osztályos diákok tanítására. A felnőttoktatói diploma lehetőséget nyújt a Bothmer-gimnasztika oktatására felnőtteknek.

A képzés első (alapozó) éve nyitott. A hallgatók az év végén dönthetnek tanulmányaik folytatásáról.

A képzésre a jelentkezési lap kitöltésével lehet jelentkezni, amely letölthető a honlapról. (bothmer.hu)

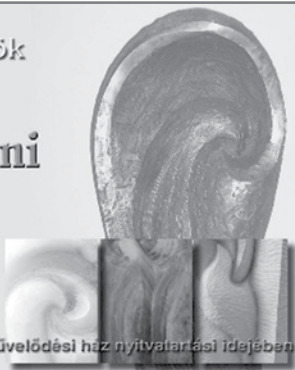
Jó szívvel ajánlom mindenkinek, aki a mozdulatok, a játékok segítségével szeretne mélyebb tudást szerezni a Waldorf-pedagógiáról, az antropozófiáról. Annak, aki tanítani, sőt: tanulni szeretne!

Szántó Ildikó

szeptember 17, csütörtök
18 óra

Peter Semperboni

osztrák szobrászművész
kiállításának
megnyitója

A kiállítás megtekinthető október 1-jéig a művelődési ház nyitvatartási idejében.

DOBOKTATÁS INDUL

Csendes Csaba dzsesszdobos vagyok, felvidéki származású. A szlovákiai Zene Alapítvány ösztöndíjasa voltam, játszottam színházakban, musicalekben, jazz- és blueskoncerteken, stúdiómunka, showprogramok és Big Band az USA-ban stb.

Külföldi tapasztalatok: USA, Kanada, Németország, Ausztria, Csehország, Szlovákia, Svájc, Olaszország, Lengyelország.

Oktatás: általános zenei képzés, ritmusérzék fejlesztése, helyes technika, helyes verőtartás, koordinációs gyakorlatok, különböző ritmusképletek és kísérek elsajátítása, játszás kisdobon és dob-felszerelésen, stílusérzék fejlesztése, a dobos feladata a zenekarban – zenekari kommunikáció, improvizáció...

A ritmusérzék fejlesztése és a dobon gyakorlás, játszás segíti a gyermeket az élet többi területén is! Fejleszti a koncentrációs képességét, gazdagítja a mozgáskultúráját, és nem utolsósorban segíti a spirituális fejlődését!

Telefon: 00 36 70-588 2075

P.S. Ha esetleg valakit érdekelne, meg lehet nézni-hallgatni a neten:
www.myspace.com/csabacsendes

Kínálatunkból:

Stockmar festékek, kréták, gyurmák, fóliák.

Aquarellpapírok, ecsetek, rajztablák,
tablakréták.

Színes mesegyapjúk, filcek, babaanyagok,
textilbabák, kesztyűbábok.

Fa- és fejlesztőjátékok, vonatok, babaházak.

Meskönyvek, társasjátékok stb.

Fa- és fejlesztőjáték bolt

Budapest VII., Király u 101. / Lövölde térnél

/ Telefon: 46-22-388

Nyitva: H-P 10-18, Szo. 10-13.

WATSU®

WaterShiatsu Holisztikus vízi terápia

A WATSU® – AQUATHERICS® kezelésben a felszabaduló test és lélek egysége válik számunkra megtapasztalhatóvá. Ez az utazás valódi énünkhöz vezet, megtapasztalása önmagában is gyógyító hatású. Utat nyit belső világunkba, amelyet utoljára a magzati életünkben volt lehetőségünk megtapasztalni. A létezésnek e formája integrálódik lényünkbe, és megindítja bennünk a képességet nehézségeink legyőzésére.

A szabadon áramló tudatosság

A meleg víz ideális közeg a test és a tudat felszabadulásához. Áthat a melegség, és feloldódik minden feszültség a testben. A tudat teret kap ebben a szabadságban, és lassan, egyre mélyebben ellazul. Lebegni szabadon a vízben, lebegni abban a tudatállapotban, ahol feloldódnak az eltárolt feszültségek, lebegni a létezésben, az egységben, ahol a valódi én önmagára ismer, ez a Watsu®.

- Harmonizálja a vegetatív idegrendszert.
- Egyensúlyba hozza a szimpatikus és a paraszimpatikus működést.
- Mélyebb és lassabb légzés alakul ki, csökken a szív sebessége.
- Tágulnak a periférikus erek, és erősödik a gyógyító immunrendszer.
- Javítja az alvás minőségét, az emésztést, csökkenti az aggodást.
- Elősegíti a műtétek és az összetett sérülési traumák utáni rehabilitációt.
- Oldja a stresszes zavarokat.
- Hozzájárul a különböző mozgásszervi betegségek gyógyulásához.
- Hatékony a nyaki és a háti gerincproblémák megoldásában, növeli az ízületi mozgásszabadságot, relaxálja az izomzatot és feloldja az izomgörcsöket.
- Oldja a gyermek- és a felnőttkori lelki traumákat.
- Gyermekeknél különösen gyógyítja a dekoncentrációs zavarokat és a hiperaktív viselkedési zavart.
- Intenzíven oldja a mindennapok stresszét.

HOLISZTIKUS VÍZI TERÁPIA GYERMEKEKNEK ÉS
FELNŐTTEKNEK

Bővebb információ:

www.watsutherapy.hu

06-70/772-3600